

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomantky:	Barbora Mrázková
Téma práce:	Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti – trestněprávní a kriminologické aspekty
Rozsah práce	87 stran (198 045 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	21.1.2021
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Jiří Mulák, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka si zvolila téma trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (III. hlava zvláštní části tr. zákoníku). Jedná se nepochybně o téma aktuální, které je dlouhodobě předmětem zájmu právní teorie, praxe i legislativy. Vzhledem k citlivosti tématu sexuální kriminality a její vysoké společenské škodlivosti jde také o téma hojně diskutované laickou veřejností (diplomantka příhodně poukazuje např. na činnost hnutí Me Too). Zároveň je třeba konstatovat, že právní úprava sexuálních trestných činů je v jednotlivých zemích odlišná, na což diplomantka poukazuje v kapitole týkající se srovnání české a španělské právní úpravy.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Diplomantka vzhledem ke zvolenému tématu musela vycházet ze znalosti trestního práva hmotného a kriminologie. Ačkoli toto nebylo vlastním tématem práce, které je již samo o sobě značně rozsáhlé, vycházela diplomantka také z kriminalistických poznatků a část práce věnovala metodice vyšetřování sexuální kriminality. Co se týče použitých metod, byla užita zejména metoda analýzy a deskripce.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je s výjimkou úvodu a závěru členěna do čtyř kapitol. První kapitola se zabývá historickým vývojem a současnou právní úpravou jednotlivých trestných činů zařazených do III. hlavy zvláštní části tr. zákoníku. Druhá kapitola představuje právní úpravy sexuálních trestných činů ve Španělsku. Třetí kapitola představuje kriminologický rozbor tématu a čtvrtá kapitola se věnuje procesním a kriminalistickým aspektům sexuální kriminality. Tuto čtvrtou kapitolu považuji spíše za nadbytečnou - není součástí zvoleného tématu, a i vzhledem spíše ke stručnému pojetí této kapitoly bych považoval za mnohem vhodnější věnovat se podrobněji

trestněprávním a kriminologickým aspektům zvolené problematiky a danou kapitolu zcela vynechat.

4. Vyjádření k práci

Předložená práce představuje poměrně zdařilé zpracování zvoleného tématu, ovšem stejně jako má práce své výrazné světlé stránky, má také mnohé nedostatky. Oponent velmi kvituje práci s judikaturou a představení konkrétních případů, které byly v souvislosti s jednotlivými trestnými činy z hlavy III. projednávány. Diplomantka také velmi pečlivě a vhodně pracovala se statistickými údaji. Na str. 17 představuje velmi zajímavý jev zvaný genetická sexuální přitažlivost. Oponent se také zcela ztotožňuje s úvahou na str. 26 týkající se zpřísnění trestní sazby v případech zpřístupnění tzv. tvrdé pornografie dětem. Stejně tak souhlasí i s návrhem vyčlenit případům exhibicionismu samostatnou skutkovou podstatu trestného činu (str. 45). Uvítat lze také kapitolu představující španělskou právní úpravu sexuálních trestných činů, z níž však má zároveň oponent velmi rozporuplné pocity. Značně diskutovaným tématem v oblasti sexuální kriminality je změna právní úpravy znásilnění v tom směru, že by za znásilnění byla považována obecně jednání spočívající ve vykonání pohlavního styku bez souhlasu poškozené/ho (srov. se současným znění § 185 odst. 1 TZ). Španělsko je patrně zatím posledním státem, který zakotvil trestní odpovědnost za uskutečnění pohlavního styku bez souhlasu poškozeného (v r. 2020), příslušnou skutkovou podstatu ve své práci popisuje i diplomantka, ovšem zcela rezignovala na to se touto problematikou i přes její vysokou aktuálnost a přes její nesporný význam zabývat. Vzhledem ke zvolenému tématu považuji za velmi závažnou chybu, když na str. 8 diplomantka jako příklad spáchání trestného činu znásilnění zneužívaje bezbrannosti ve smyslu § 185 odst. 1 al. 2 TZ uvádí situaci, kdy pachatel nasype ženě do pití narkotika a následně na ni vykoná pohlavní styk. Takové případy se přitom posuzují jako § 185 odst. 1 al. 1 TZ (viz definice násilí podle § 119 TZ), což bývá při studiu trestního práva zdůrazňováno. Autorka opakovaně píše o „trestním zákoníku“ z roku 1961, přestože se jednalo o „trestní zákon“. Na str. 6 uvádí, že za vlády Josefa II. trestní zákoník Rakouska-Uherska ... (pozn. oponenta: Josef II. vládl do r. 1790, k Rakousko-uherskému vyrovnání došlo v roce 1867). Na str. 8 autorka uvádí, že spáchání trestného činu znásilnění souloží je přitěžující okolností, přestože se jedná o zvlášť přitěžující okolnost. Na str. 10 uvádí, že trestný čin sexuálního nátlaku obsahuje 3 skutkové podstaty, ačkoli jich obsahuje mnohem více (obsahuje 3 základní! skutkové podstaty). V práci se také objevují gramatické a stylistické chyby („Nejvyšší soud jak soud dovolací“, „s tím, trest byl přísnější“, „osobnost každého jedince“).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Vytčený cíl práce byl splněn pouze zčásti. Diplomantka si kladla za cíl mj. podat celistvý pohled na zvolenou problematiku, což však beze zbytku neučinila (viz otázka k obhajobě)
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce je původním dílem autorky. Systém Theses vykázal nejvyšší shodu s jinými pracemi, která je menší než 5 %, systém Turnitin vykázal celkové procento podobnosti 21 %, kdy počet slov v

	nejdelším úseku podobnosti byl 50 slov. Závěr: Práce není plagiátem či kompilátem jiným prací.
Logická stavba práce	Práce je poměrně logicky členěna. Čtvrtou kapitolu však považuji za nadbytečnou a přímo nesouvisející se zvoleným tématem, diplomantka mohla daný rozsah spíše využít k podrobnějšímu rozboru kriminologických a trestněprávních aspektů sexuální kriminality, jak zná ostatně i téma práce.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Citační norma byla dodržena. Počet zdrojů je lehce nadprůměrný, využity byly i cizojazyčné zdroje. Rozsah použité judikatury je s ohledem na zvolené téma spíše průměrný.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Jak již bylo uvedeno výše, diplomantka se mohla zvolenému tématu věnovat podrobněji a naopak zcela vynechat kriminalistickou rovinu sexuální kriminality.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Diplomantka vhodně pracovala se statistickými údaji, které začlenila do textu práce.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň práce je na dobré úrovni, v práci se pouze sporadicky objevují gramatické i stylistické chyby (viz vyjádření k práci).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Otázka k obhajobě: Trestní odpovědnost pro sexuální trestnou činnost při absenci souhlasu s pohlavním stykem.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	2

V Praze dne 7.2.2021

JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.
oponent